

- Tylko sześć liczb, Warszawa 2000.
- Rok B.: O interpretacji zasady antropicznej w kosmologii, „Studia Filozoficzne” 1988, nr 12, s. 67-80.
- Rosen J.: The anthropic principle II, „American Journal of Physics” 56 (1988), no. 5, s. 415-419.
- Ross H.: Design Evidences in the Cosmos, http://www.origins.org/articles/ross_evidences-cosmos.html, updat.18-03-2004, s. 1-12.
- Розенталь И. Л.: Физические закономерности и численные значения фундаментальных постоянных, „Успехи Физических Наук” 131 (1980), вып. 2, s. 239-256.
- Rozental I. L.: Big Bang Big Bounce: How Particles and Fields Drive Cosmic Evolution, Berlin 1988.
- Rudnicki K.: The Cosmological Principles, Kraków 1995.
- Rybka E.: Astronomia ogólna, Warszawa 1970.
- Skoczny W.: Główne warianty zasady antropicznej, „Zagadnienia Filozoficzne w Nauce” 7 (1985), s. 21-27.
- Filozoficzne aspekty zasady antropicznej, „Częstochowskie Studia Teologiczne” 15/16 (1987/1988), s. 263-264.
- Stanosz B.: Wprowadzenie do logiki formalnej, Warszawa 1985.
- Stępień A. B.: Wstęp do filozofii, Lublin 1995.
- Stoeger W. R., Ellis F. G. R., Kirchner U.: Multiverses and Cosmology: Philosophical Issues, <http://arxiv.org/abs/astro-ph/0407329>, 16 Jul 2004, s. 1-22.
- Tipler F.: The Omega Point as Eschaton: Answers to Pannenberg’s Questions for Scientist, „Zygon” 24 (1989, no. 2, s. 217-253.
- Turek J.: Dlaczego Wszechświat jest tak duży, jaki jest?, [w:] G. Bugajak, A. Latawiec (red.) Filozoficzne i naukowo-przyrodnicze elementy obrazu świata, 3, Warszawa 2002, s. 132-142.
- Ville C. A., Biologia, Warszawa 1976.
- Whitrow G. J.: Why Physical Space Has Three Dimensions, „British Journal for the Philosophy of Science” 6 (1955/56), no. 21, s. 13- 31.
- Wilson P. A.: What is the Explanandum of the Anthropic Principle?, „American Philosophical Quarterly” 28 (1991), s. 167-173.
- Zabierowski M.: Status obserwatora w fizyce współczesnej, Wrocław 1990.
- Życiński J.: Zasada antropiczna a kierunkowość ewolucji, „Studia Filozoficzne” 1990, nr 2-3, s. 15-29.

THE ANTHROPIC EXPLANATION IN COSMOLOGY

Summary

The main purpose of this article is to present the essence and the role of anthropic explanation in cosmology. This explanation was proposed during the time when there was no further possibility of finding the explanation of cosmic coincidences on the ground of contemporary scientific theories. This explanation relies on the recognition of the fact of the existence of a carbon life in the Universe as a factor which explains the Universe’s global characteristics, which are a requisite for appearance of life. The explanatory value of this explanation depends on the character of relations of the connections between the cosmic coincidences and the fact of the existence of life. In the case of the Weak Anthropic Principle this explanation has a cha-

racter of simple tautology. In the case of the Strong Anthropic Principle, however, it is a philosophical explanation, whose cognitive value depends on both: the correctness of these principles and their logico-mathematical coherence with the cosmic coincidences.

Summarised by Zuzanna Maślanka

Słowa kluczowe: kosmiczne koincydencje, zasada antropiczna, wyjaśnianie antropiczne.

Key words: cosmic coincidences, Anthropic Principle, anthropic explanation.

Information about Author: Rev. Prof. Dr. JÓZEF TUREK – Chair of Philosophy of Cosmology, Faculty of Philosophy, The John Paul II Catholic University of Lublin; address for correspondence: Al. Raławickie 14, PL 20-950 Lublin; e-mail: nasztu@kul.lublin.pl